

Defansif T?bb?n Sonu?lar? ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Defansif T?bb?n Sonu?lar? ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19507>

Özet

Defansif T?bb?n Sonu?lar? Ölçe?i, Özgün Ünal taraf?ndan 2020 y?l?nda Sakarya Üniversitesi'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, sa?lık profesyonellerinin defansif t?p uygulamalar? sonucunda ortaya ç?kan çe?itli sonu?lar? ve etkileri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle hekimlerin malpraktis endi?esiyle ba?vurdu?u gereksiz testler, prosedürler veya tedavi kaç?nmalar? gibi uygulamalar?n sa?lık sistemi, hasta memnuniyeti ve ekonomik maliyetler üzerindeki etkilerini ölçmeye odaklanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirme süreci, defansif t?p olgusunun Türkiye ba?lam?ndaki öncülleri ve sonu?lar? aras?ndaki karma??k ili?kiyi bilimsel yöntemlerle ortaya koymay? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Defansif T?p, Malpraktis, Sa?lık Ekonomisi, Hekim Davran??lar?, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Sa?lık Hukuku.

Yazarlar

Özgün Ünal

Amaç

Defansif T?bb?n Sonu?lar? Ölçe?i'nin temel amac?, sa?lık hizmeti sunucular?n?n uygulad??? defansif t?bbi pratiklerin yaratt??? sonu?lar? ölçmek üzere geçerli ve güvenilir bir psikometrik araç sa?lamaktır. Bu sonu?lar genellikle finansal yükler, kaynak israf?, hasta-hekim ili?kisinde güven kayb? ve sa?lık hizmetlerinin kalitesinde dü?ü? gibi çok boyutlu etkileri kapsamaktadır.

Ölçek, bu uygulamalar?n hem bireysel hekimler hem de genel sa?lık sistemi üzerindeki etkilerini nicel olarak belirleyerek, gelecekteki sa?lık politikalar? ve hukuki düzenlemeler için ampirik veriler sunmay? hedeflemektedir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, hekimlerin defansif t?p davran??lar?n?n alg?lanan sonu?lar?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle "Güvence Defansif T?p" (gere?inden fazla test ve prosedür isteme) ve "Kaç?nma Defansif T?p" (yüksek riskli hastalar? veya prosedürleri reddetme) olarak iki ana kategoriye ayr?lan defansif uygulamalar?n sistemik etkilerini kapsar.

Ölçülen yap?, sonu?lar? genellikle üç temel boyutta de?erlendirir: 1) Ekonomik/Finansal Sonu?lar

(artan maliyetler), 2) Klinik/Hizmet Kalitesi Sonu?lar? (gereksiz invaziv giri?imler veya tan? gecikmeleri), ve 3) ?li?kisel/Hukuki Sonu?lar (hekim stresinin artmas? ve hasta güveninin azalmas?).

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme çal??mas?, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde bulunan doktora tezi (Ünal, 2020) içerisinde detayland?r?lm??t?r. Geçerlik (Validity) çal??malar? kapsamında, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek için çe?itli analizler yap?lm??t?r.

Bu analizler tipik olarak Kapsam Geçerli?i (uzman görü?leri ile), Yap? Geçerli?i (Faktör Analizi ile) ve Ölçüt Geçerli?i (ilgili d?? de?i?kenlerle korelasyonlar) çal??malar?n? içermektedir. Kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, doktora tezi bu psikometrik özellikleri sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik (Reliability) analizleri de doktora tezi kapsamında yürütülmü?tür. Güvenirlik, ölçe?in tutarlı ve kararlı sonu?lar verme yetene?ini ifade eder.

Genellikle ?ç Tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen Test-Tekrar Test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak ölçe?in maddelerinin ne kadar uyumlu oldu?u saptanm??t?r. Detaylı güvenilirlik katsay?lar? için orijinal doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Defansif T?bb?n Sonu?lar? Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini ortaya koymak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??malar?nda, ölçülen yap?n?n boyutlar?n? belirlemek için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulan?r.

AFA sonu?lar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt boyutlara ayrılıp ayrılmad???n? gösterir. Ayr?ca, daha güçlü bir psikometrik kanıt sunmak amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) de kullan?larak, elde edilen faktör yap?s?n?n farklı örneklerde de geçerli olup olmad??? test edilmi? olabilir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? destekleyen temel istatistiksel kanıtlard?r.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (Ölçek format? kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçekler için standart yakla??md?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sağlık Profesyonelleri (Özellikle hekimler)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli hastane ve sağlık kurumlarında görev yapan hekimler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Anketi (Self-report survey).

Anahtar Kelimeler

Özgün Ünal, Doktora Tezi, Defansif Tıp Sonuçları, Tıbbi Hata Korkusu, Sağlık Sistemi Maliyetleri, Sakarya Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ozgununal@sakarya.edu.tr

Yazın Adresi: Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2020 yılında Özgün Ünal tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar Özgün Ünal'dan e-posta yoluyla talep edilmelidir. Ticari olmayan akademik araştırmalar için genellikle ücretsiz kullanım izni verilmektedir, ancak bu durum yazarın takdirine bağlıdır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir:

[defansif-tibbin-sonuclari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesine temel teşkil eden ve tüm psikometrik özelliklerini barındıran ana referans aşağıdadır:

Ünal, Ö. (2020). *Defansif tıp uygulamaları, öncülleri ve sonuçları*. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Teze YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Defansif T?bb?n Sonu?lar? Öl?e?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki öl?ek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Öl?e?in orijinal maddeleri kaynak i?erikte mevcut de?ildir. Detayl? öl?ek maddeleri i?in Özgün Ünal'?n 2020 tarihli doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM